

Załącznik do Uchwały
Nr ...../...../2016
Rady Miejskiej w Wieruszowie
z dnia.....

**Program Wspierania Rodziny
na lata 2016 – 2018
w Gminie Wieruszów**

Spis treści

Wprowadzenie	3
I. Podstawa prawna <i>Programu Wspierania Rodziny</i>	5
II. Diagnoza środowiska i problemu	8
III. Analiza SWOT Lokalnego Systemu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem	19
IV. Zasoby Gminy Wieruszów	21
V. Adresaci	22
VI. Zadania	23
VII. Przewidywane efekty	26
VIII. Źródła finansowania	27
VIII. Monitoring oraz ewaluacja	28

Wprowadzenie

Program Wspierania Rodziny, czyli pomoc dziecku i rodzinie, jest zadaniem samorządu gminnego wynikającym z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm). Zgodnie z art. 176 tejże ustawy nałożono na gminę obowiązek utworzenia i stałego rozwoju systemu wspierania rodziny, który zgodnie z art. 8 ustawy, ma na celu:

- ▲ wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- ▲ rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
- ▲ podniesienie świadomości w planowaniu oraz funkcjonowaniu rodziny,
- ▲ wzmacnianie integracji rodziny, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, dążenie do reintegracji rodziny dzięki czemu zwiększa się szanse na pozostawienie dziecka w jego naturalnym środowisku, a więc w rodzinie dziecka, dzięki utrzymaniu lub przywrócenie zdolności rodziny do pełnienia swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczną, w skład której wchodzi rodzice oraz dzieci. Rodzina przekazując wartości, dziedzictwo kulturowe zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa. Ponadto, jest podstawowym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka. Kształtuje jego osobowość, przygotowuje do wypełniania ról społecznych. Atmosfera panująca w gronie rodzinnym ma niezwykle ważne znaczenie w socjalizacji dzieci i młodzieży. Jeżeli panuje ład i wzajemny szacunek, to rodzina odpowiednio realizuje swoje funkcje poprzez zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa oraz umożliwiając prawidłowy rozwój emocjonalny. Wiele czynników może jednak zaburzyć funkcjonowanie rodziny, m.in. brak wystarczających środków do życia, bezrobocie, uzależnienia, przestępczość. Konsekwencją zjawisk patologicznych, braku pomocy z zewnątrz jest późniejsze niedostosowanie społeczne dzieci oraz zagrożenie niedostosowaniem. Bardzo często problemy, z którymi zmagają się rodziny, są złożone i wymagają podjęcia działań w oparciu o pomoc specjalistów oraz instytucji wspierających rodziny. Pracownicy socjalni, asystenci rodzin, pedagodzy, policja czy kuratorzy, to tylko nieliczni, którzy są w stanie pomóc w przywróceniu harmonii.

Prezentowany *Program Wspierania Rodziny* jest propozycją możliwych do zrealizowania

zadań w zakresie opieki nad dziećmi oraz rodziną w gminie Wieruszów.

Dane statystyczne wykorzystane przy opracowaniu *Programu* otrzymano z :

- ▲ Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie – sprawozdania z działalności Ośrodka oraz dane statystyczne umożliwiły analizę oraz zbadanie sytuacji rodzin objętych pomocą,
- ▲ Urzędu Miejskiego w Wieruszowie – dane statystyczne dotyczące liczby mieszkańców gminy,
- ▲ Zespołu Interdyscyplinarnego – dane dotyczące ilości założonych „Niebieskich Kart” sprawcom przemocy w rodzinie,
- ▲ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie – jednostki działającej na rzecz szeroko pojmowanej pomocy rodzinie.

I. Podstawa prawna *Programu Wspierania Rodziny*

Nadrzędnym aktem prawnym regulującym aspekty życia wszystkich członków naszego społeczeństwa jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Realizując *Program Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018* w Gminie Wieruszów należy kierować się również przepisami wynikającymi bezpośrednio z niżej wymienionych aktów prawnych:

- ▲ **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku** (t.j. Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.).

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro Państwo ma obowiązek uwzględnić w swej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, natomiast zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

- ▲ **Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej** (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163).

Dokument traktuje pomoc społeczną przede wszystkim jako instytucję, umożliwiającą wyjście z trudnych sytuacji życiowych tym osobom, rodzinom, które nie są w stanie wykorzystać własnego potencjału, zasobów czy predyspozycji, ze względu na niemożność samodzielnego przezwyciężenia problemów w życiu codziennym.

- ▲ **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).

Ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz osób ją stosujących. Zadaniem gminy w szczególności jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych

- i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ustawa zobowiązuje osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych powzięły podejrzenie o występowaniu przemocy w rodzinie do niezwłocznego zawiadomienia o tym Policji lub Prokuratury. Ponadto, Ustawa zakazuje stosowanie kar cielesnych wobec dzieci, reguluje ochronę nad ofiarami przemocy, a co najważniejsze wprowadziła także wymóg tworzenia w każdej gminie zespołów interdyscyplinarnych w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- ▲ **Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332).

Dokument reguluje kwestie związane z wspieraniem instytucji rodziny oraz systemem pieczy zastępczej. Ponadto, określa zasady i formy wspierania rodziny zmagającej się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ustawa odpowiada również za kwestie związane ze sprawowaniem i finansowaniem wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, a także postępowaniem adopcyjnym.

- ▲ **Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1286) reguluje kwestie związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi. Ponadto, ustawa określa zasady działania i kompetencje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sprzedaży napojów alkoholowych, działania izb wytrzeźwień, sposobu leczenia osób nadużywających alkoholu.

- ▲ **Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych** (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 114). Celem ustawy o świadczeniach rodzinnych jest stworzenie nowego systemu poza ubezpieczeniowych świadczeń rodzinnych, funkcjonujących niezależnie od systemu pomocy społecznej.

- ▲ **Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów** (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 859). Ustawa reguluje kwestie związane z dostarczaniem środków utrzymania osobom, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, a w szczególności dzieciom, jest w pierwszej kolejności obowiązkiem wskazanych w [Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym](#) członków ich rodziny. Ponadto, ma na celu wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób

zobowiązanych do alimentacji.

Cele wynikające z ustawy, w Wieruszowie, jako gminie, powinny być realizowane poprzez świadczenie różnorodnych formy wsparcia rodzinie:

- ▲ **asystent rodziny**, którego rolą jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji – opiekuńczo wychowawczych. Ponadto, towarzyszy rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Efektem pracy asystenta rodziny jest odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci,
- ▲ **rodzina wspierająca**, która niesie pomoc rodzinie przeżywającej trudności współpracując z asystentem rodziny. Rodziny wspierające we współpracy z asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym pomagają konkretnej rodzinie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych,
- ▲ **usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi**, w tym usługi specjalistyczne. Usługi opiekuńcze mogą być również przyznane osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze skupiają się za zapewnianiu pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych,
- ▲ **grupy wsparcie i grupy samopomocowe**, mające na celu wymianę doświadczeń i zapobieganie izolacji. Ich głównym zadaniem jest pomoc osobie wyjść z trudnej, problematycznej sytuacji,
- ▲ **prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka**, co dotyczy rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Bieżący monitoring zapewnia rozeznanie w sytuacji rodziny. Ponadto, umożliwia śledzenie postępów na drodze wychodzenia z sytuacji trudnych i wymagających nieustannego obserwowania,
- ▲ **placówki wsparcia dziennego dla dzieci**, w tym praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę.¹

---

¹ O gminnym systemie wspierania rodziny, Praca socjalna 6/2012, str. 81.

II. Diagnoza środowiska i problemu

Wieruszów, to miasto usytuowane po obu stronach rzeki Prosy, u ujścia Niesobu, w zachodniej części województwa łódzkiego, na pograniczu trzech wielkich krain: Śląska, Małopolski i Wielkopolski. Na terenie Gminy Wieruszów mieszka obecnie około 15 tysięcy mieszkańców, w tym w mieście około 9 tysięcy. Mieszkańcy Wieruszowa narażeni są na zmiany, postęp i szybkie tempo życia, co niestety ma też negatywne skutki, takie jak nasilający się problem bezrobocia, uzależnienia, przemoc czy też wzrost przestępczości. Większa część mieszkańców radzi sobie z nowymi problemami, pozostali korzystają ze wsparcia instytucji działających na rzecz rodziny. Z uwagi na szerokie spektrum problemów, udzielana przez poszczególne placówki pomoc traktowana jest jako priorytet, który ma na celu przezwyciężenie bieżących trudności, wskazanie możliwości rozwiązań, zmianę niewłaściwych nawyków oraz nabycie umiejętności radzenia sobie z przeciwnościami losu.

Wieruszów jako miasto powiatowe jest lokalnym centrum edukacji, kultury i sportu. Na terenie gminy znajdują się 2 przedszkola samorządowe, Publiczne Przedszkole Sióstr Św. Jadwigi oraz 3 przedszkola prywatne o charakterze niepublicznym, 5 szkół podstawowych, 2 gimnazja, Liceum Ogólnokształcące oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych. W gminie Wieruszów funkcjonuje 5 świetlic opiekuńczo - wychowawczych: w Wyszanowie, w Pieczyskach, w Lubczynie, w Mirkowie i Kuźnicy Skakawskiej oraz jedna świetlica opiekuńcza z elementami socjoterapii w Wieruszowie. Placówki te, nie tylko organizują dzieciom czas wolny i pomoc w nauce, ale również współpracują z rodzicami dziecka, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Punktem wyjścia do określenia zadań *Gminnego Programu Wspierania Rodziny* jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie oraz analiza społeczna miasta Wieruszów. Na bazie tych informacji, jesteśmy w stanie określić jak liczna grupa zmagają się z wieloma problemami społecznymi oraz w jaki sposób oszacować pomoc, jak i wsparcie dla osób i rodzin problemowych. Niniejszy program jest spójny z założeniami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na obszarze gminy Wieruszów na lata 2015-2020.

Celem diagnozy jest przedstawienie sytuacji rodzin zamieszkujących teren gminy Wieruszów i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych z uwzględnieniem kilku lat, by móc zaobserwować czy problemy mieszkańców utrzymują się na stałym poziomie, maleją czy też narastają i wymagają jeszcze większej interwencji. Diagnoza stanowić będzie

podstawę do opracowania celów i podejmowanych działań w ramach *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018*. W opracowaniu diagnozy wykorzystano dane statystyczne instytucji zajmujących się bezpośrednio lub pośrednio rozwiązywaniem problemów rodzin, które nawiązują do problematyki funkcjonowania rodziny, występujących problemów społecznych oraz kwestii pomocy społecznej. Zwrócono się również o udostępnienie kilku informacji do Policji. Dzięki temu, można było dowiedzieć się, czy rodzinom zmagającym się z wieloma problemami towarzyszy również zjawisko przemocy i jeśli występuje, to w jakim natężeniu na przestrzeni kilku lat. Dla potrzeb *Programu* opracowano Kartę diagnostyczną zawierającą informacje dotyczące: liczby mieszkańców z uwzględnieniem kobiet i mężczyzn, liczby rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, ze świadczeń rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, z dodatków mieszkaniowych, z pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym a także liczby dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, pieczy zastępczej. Dodatkową informacją jest liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.

Tabela 1. Karta diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015 (stan na 30.11)
Liczba mieszkańców Wieruszowa	14 634	14 344	14 549
Liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej	658	655	482
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	377	365	278
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	1082	899	838
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	91	90	91
Liczba rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych	234	237	215
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym	111	101	84
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Wieruszowa umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	9	9	7
Liczba dzieci/młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej	13	14	12
Liczba dzieci umieszczonych w Rodzinnym Domu Dziecka w Lubczynie	2	2	2
Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	9	11	9

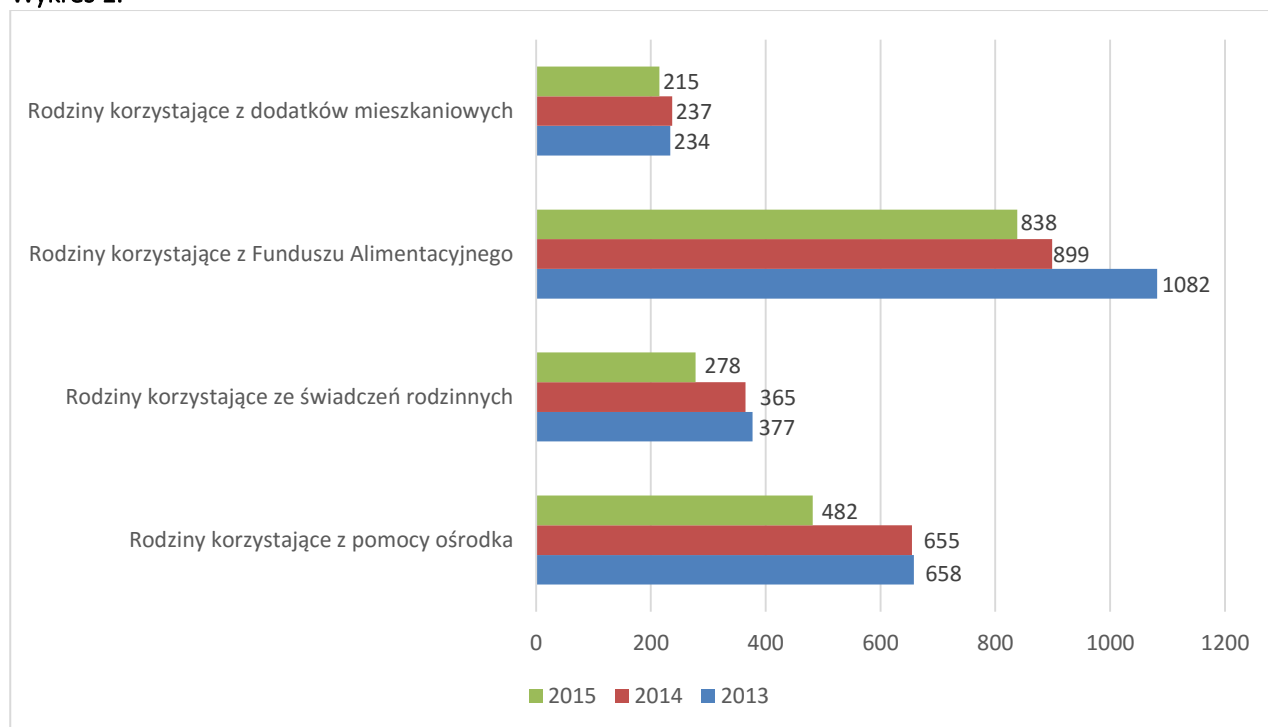
Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Z analizy danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie wynika, że w 2013 roku liczba rodzin korzystająca ze świadczeń z pomocy społecznej stanowiła 4,49% ogólnej liczby mieszkańców gminy. Rok później liczba ta wynosiła 4,56%. Nieznaczna tendencja wzrostowa przy równoczesnym spadku liczby mieszkańców gminy, może wskazywać, że coraz większa liczba osób zmagają się z problemem braku wystarczających środków finansowych na zapewnienie podstawowych potrzeb życiowych. W 2014 roku z pomocy społecznej korzystało 1,2 mln osób, co stanowiło 3,2% ogółu ludności kraju i 60,8% ogółu beneficjentów pomocy społecznej w 2014 roku.

Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka zmniejsza się, odpowiednio do analizowanych lat – 2,57% w 2013 roku, 2,45% w 2014 roku oraz 1,91% w 2015 roku. W całym kraju, w 2014 roku z pomocy świadczonej przez Ośrodki skorzystało 1145,8 tys. gospodarstw domowych i 2954,0 tys. osób (członkowie gospodarstw domowych i osoby bezdomne). Udział gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy w ogólnej liczby gospodarstw i ludności Polski wynosił odpowiednio 8,4% i 7,7%.

Liczba rodzin korzystająca z Funduszu Alimentacyjnego utrzymuje na stałym poziomie. Podobnie z liczbą rodzin korzystającą z dodatków mieszkaniowych. Spory spadek odnotowano w liczbie rodzin korzystającej z pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym. Tutaj odpowiednio do analizowanych lat, rodziny stanowiły 29,45% (2013 rok), 27,68% (2014 rok), 30,22% (2015 rok) ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy Ośrodka. Problemy związane z umieszczeniem dzieci/młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, Rodzinnym Domu Dziecka oraz objęciu pomocą asystenta rodziny, utrzymują się na stałym poziomie.

Wykres 1.

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Sytuacja rodzin z roku na rok ulega niewielkiemu polepszeniu. W 2015 roku ze świadczeń pomocy Ośrodka korzystało dużo mniej rodzin niż w 2013 roku. Jest to zdecydowanie pozytywne

zjawisko. Biorąc pod uwagę również dane udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny z 2014 roku nt. Beneficjentów pomocy społecznej, województwo łódzkie cieszy się wysokim poziomem życia.

Analiza sytuacji rodzin w Wieruszowie wymaga przyjrzenia się problemom, z którymi zmagają się podopieczni Ośrodka. Poniższa tabela przedstawia powody przyznania pomocy ze względu na trudną sytuację życiową. W skali kraju, grupą szczególnie narażoną na korzystanie z pomocy społecznej są osoby niepracujące w wieku produkcyjnym (45,9% ogółu beneficjentów).

Tabela 2. Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej dla rodzin z dziećmi przez MGOPS w Wieruszowie w 2013, 2014 i I połowie 2015 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2013	2014	2015 /stan na 30.06.2015/
Ubóstwo	254	232	187
Bezdomność	7	3	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	127	125	93
▲ wielodzietność	59	62	49
Bezrobocie	248	211	156
Niepełnosprawność	111	104	83
Długotrwała lub ciężka choroba	187	172	141
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	85	87	72
▲ rodziny niepełne	68	69	52
▲ rodziny wielodzietne	25	23	20
Przemoc w rodzinie/nowe rodziny	48	41	43
Alkoholizm	44	29	22
Narkomania	0	1	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	13	9	4
Zdarzenia losowe	2	2	0

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli, z problemem ubóstwa na terenie

Wieruszowa boryka się odpowiednio aż 67,37% (2013 rok), 63,56% (2014 rok) i 67,26% (2015 rok) w stosunku do rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.

Do największych problemów rodzin korzystających ze świadczeń Ośrodka zalicza się odpowiednio (2013-2015):

- ubóstwo – 66,06%
- bezrobocie – 59,87%
- długotrwała lub ciężka choroba – 49,15%
- potrzeba ochrona macierzyństwa – 33,80%
- niepełnosprawność – 29,27%
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 24,00%
- przemoc w rodzinie – 13,00%
- alkoholizm – 9,18%
- bezdomność – 1,37%
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego – 2,45%

Są to przyczyny trudnej sytuacji, które dotyczą znacznej grupy podopiecznych pomocy społecznej, jednocześnie generując wiele innych niebezpiecznych dysfunkcji rodziny. Analiza zdiagnozowanych w roku 2014 obszarów problemowych w kontekście danych z roku poprzedniego wskazuje na tendencję zniżkową w większości obszarów lub pozostającą na tym samym poziomie, co wiąże się z intensyfikacją pracy socjalnej.

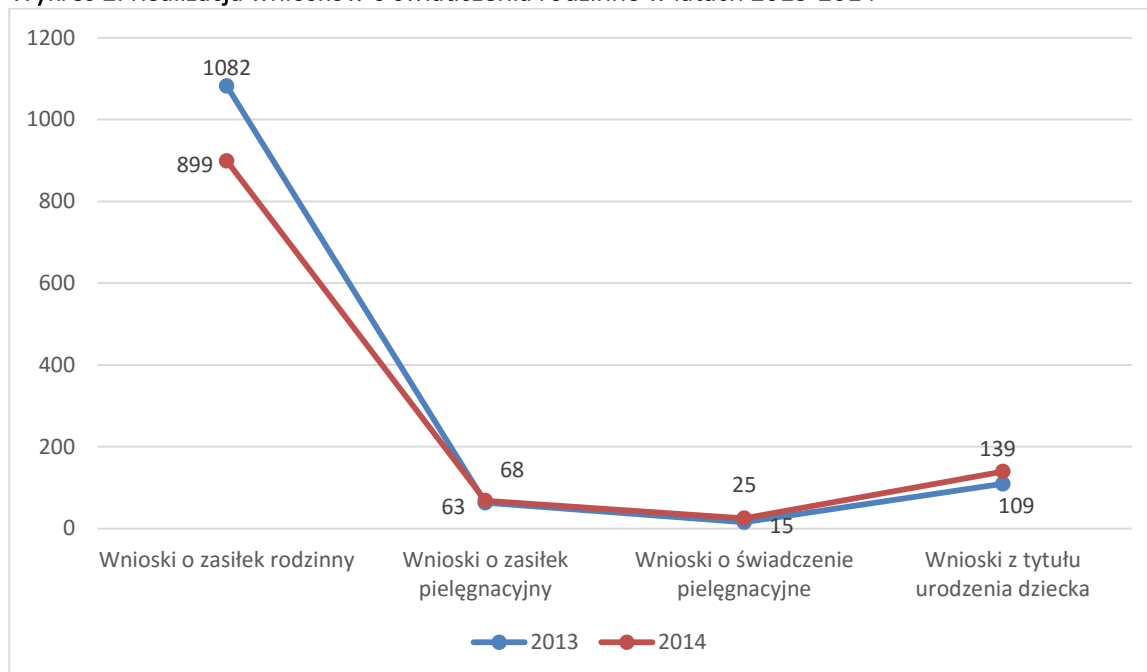
Tabela 3. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

		2013		2014	
Typy rodzin		Liczba rodzin		Liczba rodzin	
		ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Rodziny ogółem		377	162	365	154
	1	114	38	108	33
	2	58	23	57	21
	3	49	19	44	19
	4	76	39	74	35
	5	49	23	56	32
	6 i więcej	31	20	26	14
Rodziny z dziećmi ogółem		215	98	211	104
Rodziny niepełne ogółem		69	28	78	36
Rodziny emerytów i rencistów ogółem		62	27	48	14
Pozostałe osoby i rodziny		31	9	28	0

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Dane z powyższej tabeli wskazują, że gospodarstwa 1 i 4 osobowe są najbardziej narażone na ryzyko trudności życiowych, których samodzielnie nie są w stanie pokonać, co decyduje o konieczności wejścia w system pomocy społecznej. Rodzaj gospodarstwa domowego nie jest jedynym czynnikiem ryzyka socjalnego. Wśród rodzin objętych pomocą społeczną znaczącą pozycję w latach 2013 - 2014 zajmują rodziny z dziećmi.

Wykres 2. Realizacja wniosków o świadczenia rodzinne w latach 2013-2014

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie

Zauważalna jest tendencja spadkowa wnioskowanych świadczeń o 138 wniosków. Powodem tego spadku jest mały przyrost naturalny, emigracja rodzin (dzieci rodzą się zagranicą i tam otrzymują wyższe świadczenia rodzinne), niedostateczna polityka prorodzinna państwa oraz polepszająca się sytuacja materialna rodzin.

Kolejna tabela przedstawia dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego². Podstawowym zadaniem Zespołu jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania te są wykonywane w szczególności przez:

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- dokonywanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

² Dane pochodzą ze strony www.niebieskalinia.pl

W skład zespołu interdyscyplinarnego obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- kuratorzy sądowi.

Tabela 4. Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny	2013	2014	2015
Ogółem liczba rodzin w których realizowana jest Niebieska Karta	46	41	38
Liczba rodzin w których założona została po raz pierwszy NK przez:	23	24	25
▲ Policję	21	18	19
▲ MGOPS	1	3	5
▲ Inne instytucje (szkoła, PCPR, służba zdrowia)	1	3	1
Liczba rodzin w których została zakończona NK	29	31	17
Liczba powołanych Grup roboczych	22	24	25
Liczba posiedzeń grup roboczych	144	142	80
Liczba monitoringów sprawdzających stan bezpieczeństwa członków rodzin	289	242	112

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie, Powiatowa Komenda Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie

Z danych udostępnionych przez Zespół Interdyscyplinarny jasno wynika, że z roku na rok zmniejsza się ogólna liczba rodzin, w których realizowana jest Niebieska Karta, co oczywiście można uznać za pozytywne zjawisko. W 2015 roku odnotowano spadek liczby założonych Kart o 17,40%

w stosunku do 2013 roku. Ponadto, zwiększyła się liczba założonych po raz pierwszy Karta przez Policję (o 1 więcej w stosunku do roku poprzedniego), Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (o 4 rodziny w stosunku do 2013 roku) oraz liczba rodzin, w których została zakończona procedura (17 rodzin). Zmniejszeniu uległa również liczba posiedzeń grup roboczych (o 64 mniej w stosunku do 2013 roku) oraz monitoringu sprawdzającego stan bezpieczeństwa członków rodzin (o 130 mniej w stosunku do roku ubiegłego).

Pomoc rodzinom w gminie Wieruszów nie ogranicza się jednak tylko do pomocy oferowanej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny czy działalność instytucji oraz organizacji skupiających się na poprawie sytuacji rodzin. Warto wspomnieć o Karcie Dużej Rodziny, z której mogą korzystać wszystkie rodziny wielodzietne, niezależnie od sytuacji finansowej.

Karta Dużej Rodziny, wprowadzona w czerwcu 2014 roku, to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tabela 5. Liczba rodzin posiadająca Kartę Dużej Rodziny

2013	2014	2015
0	62	112

Źródło: Urząd Miejski w Wieruszowie

Analizie zostały poddane trzy lata, przy czym rok 2013 nie ma tutaj znaczenia ze względu na niefunkcjonowanie w danym roku Karty. Zainteresowanie rodzin posiadaniem Karty Dużej Rodziny oraz możliwościami, które oferuje całej rodzinie jest niezwykle pozytywnym zjawiskiem. Poprzez odnotowanie tak sporych wzrostów na przestrzeni dwóch lat można stwierdzić, że rodziny w

Wieruszowie zdecydowanie chcą posiadać ulgi umożliwiające wspólne spędzanie czasu. W 2015 roku w stosunku do roku 2014 odnotowano wzrost przydzielonych rodzinom Kart o przeszło 80%. Tak duże zainteresowanie przedkłada się nie tylko na profity płynące z posiadania Karty ale i odpowiednie działania reklamowe, które przekazują rodzinom, że nie zawsze muszą ograniczać się do minimum w przypadku posiadania większej liczby dzieci. Osoby z rodzin wielodzietnych, pomimo chęci różnych podmiotów nie mogły dotychczas korzystać ze spersonalizowanych ulg. Związane to było z faktem braku potwierdzenia sytuacji rodzinno-majątkowej. Karta Dużej Rodziny, będąca dokumentem potwierdzonym przez władze samorządowe jest rzetelnym dowodem do udzielenia zniżki. Rodziny dzięki takiej właśnie Karcie mogą poprawić sytuację materialną, społeczną. Umożliwienie uczestniczenia w wielu wydarzeniach, korzystania z usług, przyczynia się do promowania instytucji rodziny wielodzietnej.

III. Analiza SWOT

Pomoc społeczna wspiera mieszkańców gminy będących w najtrudniejszym położeniu, bądź tych, którzy z przyczyn niezależnych od siebie pozostają w niekorzystnej sytuacji, utrudniającej funkcjonowanie.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • działalność instytucji pracujących na rzecz rodzin (KPP, MGOPS, PCPR, PPP, MOPTUiW, kuratorzy), • dobrze działające instytucje w obszarze pomocy społecznej, • wspieranie rodzin przez asystenta rodziny, • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, • dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe, • kompetentna i oddana, ale też stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej, • dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, • otwartość ośrodka pomocy społecznej i samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym, • ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • oferty sportowe i kulturalne oraz baza lokalowa (m.in. Wieruszowski Klub Sportowy „Prosna”, WDK, kino „Słońce”, dostępność gminnych obiektów sportowych, projekty sportowe realizowane przez Gminę i kluby sportowe, oferta kulturalna WDK), • funkcjonowanie na terenie miasta placówek służby zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone środki finansowe, • niewystarczające środki finansowe na szerszą skalę działań na rzecz rodzin, • niewystarczająca oferta socjalna dla rodzin, • brak czasu na pogłębioną pracę socjalną w wyniku obciążenia pracowników socjalnych zadaniami wynikającymi z różnych przepisów, • niewystarczający system informacyjny, koordynacji i współpracy między instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi, • mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej, • brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, • zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych, • niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją, • brak żłobka na terenie miasta, • ograniczona liczba miejsc w przedszkolach, • brak mieszkań chronionych i niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych, • brak Poradni Rodzinnych
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie ogólnokrajowej polityki prorodzinnej, • możliwości zawierania partnerstw i realizacja lokalnych inicjatyw, • regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie, • zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, • wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • utrzymanie stanowiska pracy asystenta rodziny, • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, m.in. przez wykorzystanie środków projektu systemowego dla ops-ów z Europejskiego Funduszu Społecznego celem przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych, • pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej na kursy i szkolenia dla osób korzystających z pomocy społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> • brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin, • ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny, • brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia, • niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej, • niechęć pozyskiwania środków na realizację projektów miękkich z zakresu polityki społecznej wynikająca z trudności w ich realizacji, • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, • rosnąca ilość rodzin wieloproblemowych, • zatracenie rodzinnych wartości, • wzrost kosztów utrzymania rodziny, • niedostateczna w skali kraju promocja pozytywnego wizerunku małżeństwa i rodziny, • uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”.
--	--

IV. Zasoby Gminy Wieruszów

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz pełniące funkcje wspierające:

- ▲ Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS),
- ▲ Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA),
- ▲ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR),
- ▲ Powiatowy Urząd Pracy (PUP),
- ▲ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZI),
- ▲ Miejski Ośrodek Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współzależnienia (MOPTUiW),
- ▲ Sąd – Kuratorzy,
- ▲ Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK),
- ▲ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna (PPP),
- ▲ zakłady opieki zdrowotnej,
- ▲ placówki oświatowe,
- ▲ Komenda Powiatowa Policji,
- ▲ Kościół,
- ▲ organizacje pozarządowe.

Współdziałanie wspomnianych instytucji i organizacji powinno oscylować wokół kształtowania prawidłowych postaw, zachowań, systemu wartości u dzieci oraz ich rodziców, wspierania rodzin z dysfunkcjami, problemami oraz organizację różnych form spędzania wspólnego czasu po to, by wpływać pozytywnie na relacje między domownikami oraz umożliwić ewentualne odbudowanie prawidłowych, scalających rodzinę więzi. Ważne jest, by instytucje oraz organizacje współpracowały ze sobą w sposób ciągły i systematyczny, niezależnie od ram czasowych ustalonych w ramach Programu Wspierania Rodziny.

V. Adresaci

Adresatami *Programu Wspierania Rodziny* są przede wszystkim rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Wieruszów, które borykają się z problemami związanymi ze sferą opiekuńczo-wychowawczą. W tym, szczególnie rodziny, w których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Z *Programu* powinny korzystać również rodziny przeżywające inne problemy – zagrożone ubóstwem, bezrobociem, zmagające się z problemem uzależnienia od alkoholu oraz rodziny, w których pojawia się zjawisko przemocy.

Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 adresowany jest również do instytucji i organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania rodzin oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pracowników socjalnych, kuratorów zawodowych, terapeutów, policjantów, pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych, nauczycieli, pracowników placówek leczenia odwykowego, pedagogów, psychologów, pracowników służby zdrowia.

Uznając, że wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej na szczególną uwagę jednostek wspierających zasługują dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo.

Program Wspierania Rodziny został opracowany na trzy lata. Założeniem *Programu* jest wielopłaszczyznowe wsparcie dla rodzin oraz jej poszczególnych członków. Działania *Programu* mają przysłużyć przede wszystkim odbudowaniu zaburzonych relacji w rodzinie oraz wspieraniu potencjału drzemiącego w każdej z rodzin. Ponadto, działania podjęte w celu realizacji zadań mają zapobiegać powstawaniu sytuacjom kryzysowym poprzez udzielanie wsparcia we wszystkich aspektach wymagających pomocy specjalistów. Ważnym jest uwzględnienie pozycji dziecka w *Programie*, a tym samym wzmocnienie systemu ochrony dzieci przed niedostosowaniem społecznym, wykluczeniem i marginalizacją poprzez szereg działań profilaktyczno-wychowawczych, w tym wspieranie uczniów wymagających szczególnej pomocy.

VI. Zadania

Cel główny: Stworzenie spójnego systemu opieki nad rodziną w Wieruszowie.

Cele szczegółowe:

Wielopłaszczyznowe wsparcie dla rodzin				
Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Czas realizacji	Realizatorzy
1.	Stałe diagnozowanie sytuacji rodzin objętych pomocą Ośrodka	- liczba rodzin poddana monitoringowi	Cały okres Programu	MGOPS
2.	Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia	- liczba rodzin objętych pomocą, - liczba rodzin objętych pomocą	Cały okres Programu	MGOPS, PPP
3.	Pomoc w znalezieniu zatrudnienia rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym	- liczba rodzin objętych pomocą, - liczba osób w tych rodzinach, które znalazły pracę, - liczba osób w tych rodzinach, które podjęły się kursów oraz szkoleń	Cały okres Programu	MGOPS, PCPR, PUP
4.	Poprawienie relacji rodzic-dziecko poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych	- liczba szkoleń i warsztatów, - liczba uczestników, - liczba rodzin korzystających z wsparcia	Cały okres Programu	MGOPS, PCRR
5.	Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	- liczba programów, - liczba rodzin objętych programem, - liczba dzieci w tych rodzinach	Cały okres Programu	MGOPS, PCPR
6.	Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej	- liczba oraz rodzaj ulg, - liczba rodzin korzystających z ulg, - liczba dzieci w tych rodzinach	Cały okres Programu	MGOPS, UG,

Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

7.	Tworzenie form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomaganie rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych,	- liczba rodzin objętych pomocą, - liczba zorganizowanych kampanii na rzecz promocji rodziny, - liczba zorganizowanych warsztatów oraz zajęć dla rodzin objętych Programem	Cały okres Programu	MGOPS, PCPR, MOPTUiW, placówki oświatowe
8.	Poszerzenie ofert zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,	- liczba zajęć pozalekcyjnych, -liczba dzieci biorących udział w zajęciach	Cały okres Programu	Placówki oświatowe,
9.	Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach)	- liczba dzieci korzystająca z pomocy materialnej	Cały okres Programu	Placówki oświatowe, MGOPS
10.	Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego, - liczba osób i udzielonych porad z podziałem na kategorie problemowe, - liczba założonych „Niebieskich Kart”, - liczba interwencji ze względu na stosowanie przemocy w rodzinie	Cały okres Programu	MGOPS, PCPR, PIK, PPP, MOPTUiW
11.	Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego, - liczba osób i udzielonych porad z podziałem na kategorie problemowe, - liczba założonych „Niebieskich Kart”, - liczba interwencji ze względu na stosowanie przemocy w rodzinie	Cały okres Programu	MGOPS, PCPR, PIK, PPP, MOPTUiW
12..	Organizowanie spotkań w szkołach przez specjalistów zajmujących się szeroko pojmowanym bezpieczeństwem	- liczba rodzin objętych pomocą, - liczba dzieci w rodzinach objętych pomocą, - liczba warsztatów, prelekcji, spotkań organizowanych w szkole	Cały okres Programu	GKRPA, PCPR, ZI, MOPTUiW, PPP

Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

13.	Działania z zakresu profilaktyki uzależnień poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem	- liczba zorganizowanych warsztatów oraz zajęć tematycznych dla dzieci, - liczba przeprowadzonych tematycznie godzin wychowawczych	Cały okres Programu	PCPR, Placówki Oświatowe, PIK, MOPTUiW
14.	Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	- liczba rodzin objętych pomocą, - liczba dzieci w rodzinach objętych pomocą	Cały okres Programu	MGOPS, PCPR
15.	Organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole oraz w placówkach specjalistycznych dla dzieci z rodzin niewydolnych	- liczba dzieci objętych pomocą specjalistów, - liczba przeprowadzonych indywidualnych spotkań z dziećmi	Cały okres Programu	Placówki oświatowe, PPP
16.	Podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców	- liczba rodzin mająca problemy opiekuńcze, - liczba nieletnich objęta dozorem kuratora	Cały okres Programu	MGOPS, PCPR, sąd – kuratorzy
17.	Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową	- liczba rodzin objętych pomocą, - liczba dzieci w rodzinach objętych pomocą,	Cały okres Programu	MGOPS, PCPR, PPP, Placówki oświatowe
18.	Współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy	- liczba rodzin objętych pomocą, - liczba dzieci w rodzinach objętych pomocą, - liczba założonych „Niebieskich Kart”	Cały okres Programu	MGOPS, GKRPA, PCPR, PIK

VII. Przewidywane efekty

Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Wieruszów oraz poprawy stylu i jakości ich życia.

Do najważniejszych zmian należą:

- ▲ wzmocnienie więzi rodzinnych,
- ▲ poprawa funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ▲ ograniczenie występowania patologii społecznych,
- ▲ zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach,
- ▲ zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci oraz rodzin,
- ▲ dążenie do zmniejszenia się negatywnych zachowań pośród dzieci i młodzieży,
- ▲ stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- ▲ zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego,
- ▲ efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów.

VIII. Źródła finansowania

Finansowanie Gminnego *Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018* odbywać się będzie w ramach środków finansowych pochodzących z :

- ▲ budżetu Gminy Wieruszów,
- ▲ budżetu samorządu województwa,
- ▲ dotacji z budżetu państwa na dofinansowania zadań własnych,
- ▲ dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań zleconych,
- ▲ funduszu organizacji pozarządowych,
- ▲ funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Roczne plany finansowe powinny uwzględniać poszczególne działania *Programu Wspierania Rodziny* tak, by umożliwić dostosowanie możliwości finansowych do predyspozycji gminy oraz ustalonych działań. W czasie wdrażania *Programu*, zaleca się śledzenie pracy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz sytuacji objętych pomocą rodzin po to, by w razie konieczności manewrować zadaniami i szeregować je według bieżących potrzeb.

VIII. Monitoring oraz ewaluacja

Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin zmagających się z problemami oraz aktywizowania społeczności lokalnej do harmonijnej współpracy na rzecz rodziny. Ważnymi elementami decydującymi o zakończeniu *Programu* sukcesem jest współpraca instytucji oraz organizacji na rzecz wspierania rodzin oraz zrealizowanie w miarę możliwości finansowych zaplanowanych zadań.

Koordinatorem Gminnego *Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018* jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie.

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań, poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań. Bieżący nadzór nad realizacją *Programu* i podejmowanie działań zmierzających do osiągnięcia wyznaczonych w celów, pozwoli na opracowanie kolejnych działań profilaktycznych na lata następne, a także będzie podstawą do oceny ich skuteczności. Cele i realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny będą podlegać ewaluacji i będą odpowiadać na bieżące potrzeby mieszkańców Miasta i Gminy Wieruszów.